N°. 4969.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00. — *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

ZATURDAG 19 SEPTEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 September.

De *Rotterdamsche Courant* en het *Utrechtsche Provinciaal en Stedelijk Dagblad* in het nommer van gisteren, 17 September, deelden niet alleen eene nieuwstijding mede van een dezer dagen plaats gehad hebbend feit, maar, volgens ons oordeel, spraken die twee bladen ook een nieuw regt uit, dat ons, en aan duizenden en millioenen Nederlanders nog niet bekend was. Wij waren en zijn van meening, dat een eerlijk man een wettig gegeven woord moet gestand doen; wij waren en zijn van meening, dat een eerlijke burger zijn eerlijk woord, plegtig door een eed voor God gezworen, moet handhaven; wij waren en zijn van meening, dat elke burger voor zich zelven de regtvaardige en bestaande landswet moet eerbiedigen; wij waren en zijn van meening, dat elke staatsdienaar, welke dan ook zijn gedachte omtrent God en godsdienst zij, verpligt is te waken en te zorgen, dat in het gebied van zijn gezag, de staatswetten niet door anderen, over welke hij gesteld is, overtreden worden; wij waren en zijn van meening, dat een wettig en plegtig bekend gemaakt dekreet meer is dan de luim van een burgemeester, en dit niet mag geschonden worden door een policie-beambte; wij waren en zijn van meening, dat de Grondwet verheven is boven den wrok en de bijzondere gezindheid van den onderdaan dier Grondwet, en houden ons overtuigd, dat wij hier de gevestigde meening, van vele duizenden, ja, van millioenen Nederlanders uitspreken. De twee genoemde bladen denken er echter anders over. Ziehier, wat volgens het *Utrechtsche Dagblad* en volgens de *Rotterdamsche Courant* regt is.

[illegible] te Rotterdam, of te Utrecht [illegible] zal een burgemeester zijn, die in zijne gemeente een man heeft, die zijn geloof verloochent, die zijn belijdenis verzaakt, een Turk, Muzelman, of zoo wat anders bij voorbeeld vrij-denker wordt. Die man raast en tiert hoe langer hoe meer tegen de godsdienst, waarvan hij afvallig is, en werkt en zwoegt om anderen afvallig te maken; hij komt te sterven en sterft, zooals hij geleefd heeft, buiten het door hem zoo vaak gedoemde maar door de wet erkende kerkgenootschap. Wat doet nu die burgemeester, die bij zijne aanvaarding van het burgemeesterschap zijn woord gegeven, eed van zuivering, (Grondwet, art. 83,) heeft afgelegd, en daarna, volgens zijne godsdienstige gezindheid deze woorden gesproken heeft: ik zweer (beloof) trouw aan de Grondwet en aan de wetten des rijks, . . . zoo waarlijk helpe mij God almagtig!

Hij verbreekt zijn woord, hij schent zijn eed, hij verkracht de grondwet; want de grondwet verklaart bij art. 165: „aan alle kerkgenootschappen in het rijk wordt gelijke bescherming verleend", en niettegenstaande er te Utrecht eene algemeene begraafplaats voor de protestanten, eene bijzondere grafplaats voor de Katholieken en eene bijzondere grafplaats voor de Joden bestaat, zal de burgemeester dien afvalligen Israëliet laten begraven op het Joodsche kerkhof; zal de burgemeester dien renegaat van alle Christendom laten begraven op het protestantsche kerkhof; die burgemeester, die alle, door 's lands grondwet erkende godsdiensten in hare grondwettige regten moet erkennen en handhaven, zal zich begeven met eene menigte der zijnen op de graven der afgestorven Israëlieten, der afgestorven Protestanten, om den lof uit te spreken van dien verzaker en vijand van Jodendom en Protestantisme, om aan de zijde, om in het midden van hen, die volgens de voorschriften van hunne belijdenis leefden en stierven, het ligchaam, het vleesch en de beenderen van hem bij te zetten, die in merg en bloed den haat droeg en uitsprak tegen de godsdienst van Jood en van Protestant.

Wij waren en zijn van meening, dat die handeling van den burgemeester een gruwel is tegen het godsdienstig gevoel van zijn medeburgers, een gruwel tegen de [illegible] erkende en gevorderde, verdraagzaamheid, een gruwel tegen 's lands grondwet; maar volgens de *Rotterdamsche Courant* maakt die burgemeester gebruik van zijn gezag.

En al komen de hoofden van het israëlitische kerkgenootschap tegen die handeling van den burgemeester op, al rigten zij hem een kollektief protest over deze schending der gewetens-overtuiging der Joden, al zegt die burgemeester, na het protest gelezen te hebben, dat hij geen tijd heeft om hen te antwoorden, al gaat die burgemeester dan de alle regtschennende begraving voltrekken, toch zou het *Utrechtsche Dagblad* aan Nederland zeggen: de burgemeester van Utrecht heeft gebruik gemaakt van zijn gezag, om de stoffelijke overblijfselen van NN. te doen ter aarde bestellen op het gedeelte der israelitische begraafplaats, in weerwil der joodsche overheid, die een kollektief protest tot hem gerigt heeft over deze schending der joodsche gewetensovertuiging.

Wij kennen aan geen burgemeester het regt toe zulks te doen. Wanneer ooit een Katholiek, wanneer ooit een Protestant het zou wagen om het joodsche kerkhof te schenden, wij zouden nimmer zeggen, dat die burgemeester gebruik heeft gemaakt van zijn gezag; integendeel, wij zouden hem voor de publieke regtvaardigheid, aan de kaak der publieke opinie stellen; wij zouden zijn gedrag in naam der konstitutioneele verdraagzaamheid brandmerken; wij zouden herstelling van regten, bestraffing van den pligtverzaker, bestraffing van den trouweloozen beambte, bestraffing van den openbaren grondwetschenner willen gevraagd en gevorderd zien. Morgen zullen wij het bedoelde feit doen kennen.

Men komt ons op het oogenblik den volgenden aanbevelingsbrief, door Z. D. H. Mgr. Zwijsen en door Z. D. H. den bisschop van Haarlem *onderteekend*, mede te deelen.

JOHANNES ZWIJSEN, door de genade van God en den Apostolischen Stoel, Aartsbisschop van Utrecht en apostolisch administrator van het bisdom van 's Hertogenbosch, assistent bij den Pauselijken Stoel enz. aan allen die dit schrijven zullen zien, zaligheid in den Heer.

Door dit ons schrijven staan wij toe aan den Hoogw. heere Michael v. Alexandrinen, aartsbisschop van Jerusalem, armeniaanschen ritus, generaal-vikaris van den armeniaanschen patriarch van Cilicien, alsmede aan zijn sekretaris den Eerw. heer P. Rafaël Bayan de heilige misofferande op te dragen in elke kerk van het bisdom Utrecht en van het bisdom van 's Hertogenbosch, en bevelen genoemden prelaat en zijn sekretaris in den naam van God tevens dringend aan bij onze geliefde geestelijkheid en geloovigen.

Ter bekrachtiging hiervan hebben wij dit met eigen hand onderteekende schrijven gegeven te Tilburg, den 16 September van het jaar des Heeren 1863.

† J. ZWIJSEN.

Diezelfde toestemming en aanbeveling geven ook wij voor het bisdom Haarlem.

Gegeven te Haarlem, 17 Sept. 1863.

† G. P. WILMER.

Bij de verkiezing te Dokkum voor een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn uitgebragt 1390 stemmen. Herstemming tusschen de heeren Mr J. H. Albarda, die 514, en van Wassenaar van Catwijck, die 482 stemmen verkreeg. De heer van Limburg Brouwer vereenigde 345 stemmen op zich.

In de gisteren gehouden zitting van den gemeenteraad is ingekomen een adres van mr. J. A. van Eyk, als gemagtigde van N. D. Goldsmid c. s., om vergunning tot den aanleg en de exploitatie eener railroete tusschen de beide spoorwegstations alhier. Dit adres is in handen gesteld van B. en W., om na onderzoek van dit stuk en der toegezegde plans den Raad te dienen van preadvies.

Z. M. heeft benoemd tot burg. der gem.: Pijnacker en Nootdorp, jhr. J. L. Hesselt van Dinter; Arnemuiden, C. J. Baars; Boekel, L. Verhofstad; tot regter in de arrondissements-regtbank te Groningen, mr. J. Gockinga; tot plaatsvervangend kantonregter te Naarden, J. Alberti.

BLARICUM, 17 Sept. Het alom bekenden Paviljoen, dat met de nabij gelegene heuvels Tafelberg, Trapjesberg enz., zulke schoone en trotsche gezigtspunten aanbiedt, wordt den 19n dezer publiek geveild. De voorname stichters stelden het toegankelijk voor het fatsoenlijk publiek, dat jaarlijks in de zomermaanden in grooten getale van die heuschheid gebruik maakte, om den blik over meer dan dertig steden en dorpen in de Zuiderzee te laten weiden. Ieder in 't Gooi wenscht, dat het zijne oorspronkelijke bestemming behouden moge terwijl de geprojekteerde spoorweg zeker het getal reizigers naar hier zal doen vermeerderen, om een natuurgenot te smaken, waarvan men te vergeefs in ons vaderland de wederga zoekt.

HOORN, 17 Sept. Op de markt alhier werden aangevoerd 230 stapels Kaas, wegende 54,561 Ned. ℔. Prijs: kleine Gras *f* 28.50.

DELFT, 17 Sept. De prijzen der Boter waren heden: *f* 54 a *f* 60.

WORMERVEER, 16 Sept. Ter kaasmarkt van heden waren aangevoerd 22 stapels; de hoogste prijs der kleine Kaas was *f* 28, en der middelbare *f* 27½, per 50 Ned. ℔.

PURMEREND, 15 Sept. Ter markt van heden was de hoogste prijs der kleine Kaas *f* 28, en der middelbare *f* 27½, per 50 Ned. ℔.

GOUDA, 17 Sept. De veemarkt van heden met goeden aanvoer; den handel vlug. Vette schapen en lammeren mede vlug. Magere varkens en biggen traag te verkoopen.

Kaas *f* 19 a *f* 24 per 50 Ned. ℔.

Goeboter *f* 1.04 a *f* 1.20; Weiboter *f* 0.84 a *f* 1.00 per Ned. ℔.

De telegraaf meldt heden het volgende:

PARIJS, 17 Sept. De *Nation* meent te weten, dat dat het britsch kabinet, uit vrees, dat Frankrijk welligt Mexiko geheel in bezit zou nemen, bijzonder bij den Keizer van Oostenrijk er op heeft aangedrongen, dat hij zijne toestemming zou geven tot de aanneming der mixikaansche kroon door den aartshertog Maximiliaan.

Men spreekt hier ook weder van eene mexikaansche leening, die te Londen zou worden gesloten, zoodra de aartshertog officieel de keizerlijke waardigheid zal hebben aanvaard, terwijl er tevens sprake is van eene aanwerving van 8000 Ieren, ten dienste van het nieuwe keizerrijk.

Alle dagbladen hier ter stede deelen de tijding mede, dat er, in de japansche wateren, van een aldaar opgeworpen fort op een fransch vaartuig is gevuurd, waarop onmiddellijk eenige detachementen aan wal zijn gezet, die een aan de kust gekoncentreerd korps Japannezen op de vlugt hebben geslagen.

— De *Pays* bevat een artikel, onderteekend door den sekretaris der redaktie, waarin gezegd wordt, dat de drie mogendheden weder in gemeenschappelijk overleg zullen treden ten opzigte van Ruslands antwoord; want dat de goede verstandhouding tusschen de drie hoven tegenover Reslands weigering nog volledig bestaat.

De *Patrie* berigt, dat de heer Ferdinand de Lesseps eerstdaags te Parijs wordt verwacht, en Nubar-pacha eerst na diens aankomst naar behooren de taak zal kunnen vervullen, waarmede hij bij de Suez-kanalisatie-maatschappij belas is.

— 18 Sept. De *Moniteur* bevat den tekst der dépêches van den heer Drouyn de Lhuys, graaf Russell en graaf Rechberg, aan prins Gortschakoff. Die van den franschen minister is gedagteekend 3 Augustus en haar inhoud komt hoofdzakelijk op het volgende neder: De heer Drouyn de Lhuys heeft met leedwezen gezien dat prins Gortschakoff, in plaats van toe te geven aan den eisch der mogendheden, onaannemelijke voorstellen heeft gedaan. Hij beweert dat de gisting in Polen niet is van revolutionnairen aard, maar het gevolg van een toestand die weldra eene eeuw zal hebben geduurd, en meer dan eenige andere gebeurtenis of omstandigheid er toe heeft bij-

gedragen Europa in een omwentelingstoestand te houden. Het is onbetwistbaar en van algemeene bekendheid, dat de poolsche natie met lijf en ziel zich aan den opstand heeft overgegeven, en overal in Europa heeft de openbare meening de drie mogendheden aangemoedigd voort te gaan op den door haar betreden weg. Men zou hardnekkig aan een noodlottige herseuschim blijven vasthouden, indien men voortging met het doen van pogingen om door redenering, zoo weinig in overeenstemming met de getuigenis der geschiedenis, de geduchte stuiptrekkingen te verklaren, die Polens bodem met bloed drenken. De minister gelooft steeds dat een onverwijlde toepassing en ontwikkeling op breede schaal van het koncessie-stelsel, aan het nationaal gevoel voldoening zou verschaffen. Hij ontkent dat het met de waardigheid van een groot rijk, hetwelk hierbij belang heeft, overeenkomt, een ongelijken strijd voort te zetten. Hij blijft beweren dat de mogendheden het regt hebben tusschen beide te komen tot regeling der poolsche aangelegenheden. Hij betreurt het dat hij zich in de noodzakelijkheid bevindt het nutteloozen te konstateren van de pogingen der mogendheden om Rusland te bewegen de poolsche kwestie, die oorzaak van steeds terugkeerende verwikkelingen, tot een goede oplossing te brengen. Het kabinet van St. Petersburg eischt eene volkomene onafhankelijkheid in het nemen zijner besluiten; »dientengevolge," zegt de heer Drouyn de Lluys, »hebben wij volkomen vrijheid om ze te beoordeelen en onze gedragslijn te bepalen. Wij nemen hiervan akte." Ten slotte stelt de minister Rusland verantwoordelijk voor de ernstige gevolgen, welke de voortduring der onlusten in Polen zal kunnen na zich slepen.

In een bijlage betoogt de heer Drouyn de Lhuys het regt der mogendheden om tusschen beide te komen in de poolsche kwestie, alsmede het regt de Polen op een onafhankelijken toestand, overeenkomstig de traktaten van 1815.

MADRID, 26 Sept. Het kabinet van Washington heeft bij onze regering er op aangedrongen, dat de maritime jurisdiktie rondom Kuba beperkt wordt tot eene uitgestrektheid van drie mijlen. Naar men verzekert is het ministerie niet geweigt hieraan te voldoen.

— 17 Sept. Naar men zegt, zal een korps van 10,000 man, onder bevel van markies Novaleches, naar Melilla worden afgezonden, wanneer de marokkaansche regering zich tot de voldoening van de geëischte schadevergoeding onwillig betoont.

MARSEILLE, 17 Sept. Alhier zijn tijdingen ontvangen uit Konstantinopel, loopende tot 10 dezer. Daaruit blijkt dat de vele intrigen tegen het ministerie voortduren. Naar men zegt beraamt Fuad pacha middelen, om de aangelegenheden waarin de schatkist zich bevindt, uit den weg te ruimen. De staatkundige toestand van Europa hield de gemoederen zeer bezig en hij werkte nadeelig op den gang van zaken.

Het gedrag van prins Couza waren de vreemde mogendheden moede. Hij blijft weigeren hare konsuls te erkennen.

De Cirkassiërs hebben bij Labah eene overwinning behaald op de Russen. Vier bataljons der laatsten zijn daarbij vernield; 50 Russen hebben zich ter naauwernood gered.

KRAKAU, 16 Sept. Het nationaal bestuur te Warschau heeft de zamenstelling van verscheidene nieuwe regimenten in het palatinaat Kalisch bevolen.

BRESLAU, 16 Sept. Uit Warschau wordt gemeld dat de graaf Ostrowski, zoon van den minister van Binnenlandsche Zaken, gearresteerd is en naar Siberie zal worden gebragt.

WEENEN, 18 Sept. Het Huis der Afgevaardigden van den Rijksraad heeft geprotesteerd tegen de overtreding der wet, waarbij de leden van dit huis onschendbaar zijn verklaard; ten gevolge van dit protest is de heer Rogawski, van Gallicië reeds op vrije voeten gesteld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Sept. Gisteren hebben in de havens en op de reede van Cherbourg de proeven met de zes daar vereenigde pantserschepen een aanvang genomen. Deze proeven zullen zes weken achter elkander onafgebroken worden voortgezet.

— Het officieel orgaan van het Poolsch nationaal komitee logenstraft het berigt, dat de wijding van de bisschoppen, door den Paus benoemd, onder straffe des doods door het komitee zou verboden zijn, wat eenige bladen zoo gretig opnamen. Dit orgaan noemt dit grove leugens, en verklaart dat er nooit eenig besluit genomen is in zaken, die tot het gebied der geestelijke overheid behooren.

— Het *Journal des Débats* maakt een zeer uitvoerig manifest openbaar van het nationaal bestuur te Warschau, dat de dagteekening draagt van 15 Augustus, doch tot dus verre niet algemeen bekend was. In dit stuk herhaalt het bestuur, dat Polen zijn onafhankelijkheid wil, gegrond op de regten, die het van God ontvangen heeft en die het ontleent aan zijne geschiedenis. Even als in de nota van graaf Russell, vindt ook daarin de schending van Ruslands beloften en van de traktaten eene plaats. Op de barbaarsche handelingen der russische generaals wordt met nadruk gewezen, alsmede op de lasterlijke tijdingen door de regeringsagenten ten aanzien der Polen verbreid. De beweging, zegt het manifest, openbaart zich overal in het land; zij is bij uitstek nationaal. Het stuk is door prins Czartoryski geteekend, die hier dus als gevolmagtigde van het nationaal bestuur in het buitenland optreedt.

— De russische nota, waarvan de hoofdinhoud bereids door de bladen bekend gemaakt is, bevredigt hier niemand. *La France* voorziet in het volgend voorjaar een oorlog, ingeval de Polen het nog zoo lang kunnen houden. De *Nation*, die naar men weet, russisch gezind is, hecht hieraan echter geen geloof, en is van oordeel dat men thans met Rusland niet verder zal kunnen komen, dan ingeval de mogendheden eensgezind zijn in die zaak. Tot zoolang dit niet geval is, zegt het blad, heeft Rusland vrij spel.

— Het fransche leger telt op voet van vreden 412,000 soldaten en 80,000 paarden, doch kan door oproeping van verlofgangers en nog niet gekleede rekruten spoedig op 600 tot 700,000 man gebragt worden. Op voet van oorlog staan: 34,000 man in Mexiko, 1600 in Cochin-China en 20,000 te Rome. De infanterie-korpsen hebben allen reeds een veldtogt gemaakt.

— Het bevreemdt hier ieder, dat, terwijl de engelsche en oostenrijksche bladen den hoofdinhoud mededeelen van Gortschakoffs antwoord, de *Moniteur* daaromtrent het stilzwijgen bewaart.

— Er gaat een gerucht, dat de spaansche gezant door den heer Pacheco zal vervangen worden, die dien post te Mexiko bekleedde tijdens Juarez met Spanje brak. Pacheco is bekend om zijn redenaars talent en zijn verzet in den spaanschen Senaat tegen het vertrek der spaansche troepen uit Mexiko. Zijne benoeming wordt hier aangezien, als een begin van goede verstandhouding tusschen Frankrijk en Spanje vooral wat Mexiko betreft.

— Men berigt uit Karakas, dat de provizioneele prezident der republiek Venezuela, de generaal Falcon, een dekreet uitgevaardigd heeft, die de konstitueerende vergadering te Karakas op den 10 December bijeenroept, om over te gaan tot de vaststelling van een legaal bestuur, in de plaats van de verschillende goevernementen, die sedert den val van generaal Monagas elkander opgevolgd zijn.

— De admiraal Bouët heeft den nieuwen prezident van Peru met een en-twintig kanonschoten begroet, toen deze met het fregat *Amazonas* naar Callao stevende. Te Lima aangekomen, heeft de nieuwe prezident onmiddelijk zijne funktiën aanvaard. Alle ministers zijn aangebleven, uitgenomen de ministers van Binnenlandsche Zaken en Justicie.

— Men wil weten, dat lord Russell, op aandrang van Denemarken voor gemeld rijk, bij den Bond in de bres zal springen. Lord Russell moet reeds aan het fransche kabinet voorgeslagen hebben dit gezamenlijk te doen, en eene herziening van al de onderhandelingen, sedert 1861 gevoerd, voor te slaan. Men zegt, dat Denemarken, als voorwaarde voor de aanneming van de helleensche kroon door Koning George, ook Englands goede diensten bij de duitsche magten gesteld heeft.

ENGELAND.

LONDEN, 16 Sept. De vrienden der konfoederatie in Engeland zijn door de jongste berigten uit de Vereenigde Staten weder eenigermate bemoedigd; hetgeen den koers der Zuidelijke geldleening, alsmede de katoenprijzen in Engeland weder heeft doen rijzen, terwijl de staatsschuldbrieven der Unie er gedaald zijn. De hardnekkige verdediging van Charleston — zegt de londensche *Times* van eergisteren in zijn beursberigt — en de slechte uitkomst der konskriptie in het Noorden, die gezegd kan worden mislukt te zijn, alsmede de loop der gebeurtenissen in Mexiko, zijn feiten welke vooral in dezen tijds des jaars, de Zuidelijken moeten aanmoedigen en in den strijd zullen doen volharden.

— Partikuliere berigten uit New-York melden, dat het washingtonsche goevernement besloten heeft in Ohio niet alleen, maar ook in Illinois de konskriptiewet onuitgevoerd te laten; en men dacht, dat ook de staat Indiana daarvan zou worden vrijgesteld, daar in de westelijke Staten geene zoo talrijke krijgsmagt vereenigd kan worden, om de bevolking in bedwang te houden, als in New-York, en de regering in die Staten alzoo voor feitelijke tegenkanting zou moeten bukken. Ook wordt gemeld, dat de vrienden der konfoederatie stellig verzekerden, dat zij op het punt was een of- en defensief verbond met Frankrijk te sluiten; doch deze verzekering vond geen algemeen geloof.

— Er zijn hier berigten uit Noord-Amerika ontvangen, die niet in het voordeel der Noordelijken luiden. De belegering van Charleston schijnt even lang als de belegering van Troje te zullen duren. De geduchte artillerie der Noordelijken heeft zonder eenig rezultaat gewerkt. Van de stad uit beantwoordde men krachtig het vuur der *Monitors*. Het fort Sumter heeft men niet kunnen nemen, en wat de gepantserde schepen betreft, deze zijn kloek ontvangen geworden, en zijn eindelijk afgedeinsd. Het bombardement is gestaakt geworden. In het Zuiden was men vol moed, en rekende men op Frankrijk. De loop, dien de zaken te Mexiko genomen hadden, hadden hiertoe niet weinig bijgedragen. Ook was het voorgevallene met de *Florida*, zeide men, nog een bewijs te meer, dat men op de sympathie van Frankrijk rekenen kon. De verdediging van den kommandant van genoemden bodem, in den *Moniteur* voorkomende, had algemeen vreugde verwekt.

— De engelsche bladen bevatten eerst heden den tekst van de nota, welke lord Russell den 11n Augustus aan prins Gortschakoff heeft doen geworden, en waarop deze laatste bereids geantwoord heeft, welk antwoord evenwel nog niet kan worden medegedeeld, uithoofde de minister van buitenlandsche zaken zich in Schotland bevindt.

Nadat lord Russell er opgewezen heeft, dat het menigmaal ijdele pogingen zijn, om eerbied en gehoorzaamheid te willen afdwingen door overmagt, en dat Rusland zoo doende zelf de voornaamste hinderpaal blijft voor het herstel der orde, gevoelt het engelsche kabinet zich op nieuw genoopt, om met de meeste kracht aan te dringen om onverwijld die maatregelen te kiezen, welke tot een herstel der orde kunnen leiden, waarnaar een groote massa Polen reikhalzend uitzien, die zich, met voorbijziening van andere wenschen betrekkelijk eene konstitutionneele konstitutie, tevreden zullen betoonen wanneer hunne persoon, have en goederen onder toezigt staan van een menschlievend en regtvaardig bestuur.

De russische Regering kan, dus meent lord Russell, wanneer zij gebruik maakt van de loyale en belanglooze hulp, haar door de drie Mogendheden aangeboden, zelve de krachtigste middelen bezigen om de gematigde beginselen in Polen te doen omhelzen, en alzoo de grondslagen te leggen van een duurzamen vrede.

Daarna toont lord Russell aan, dat de konstitutie de land is, waardoor Polen met Rusland is verbonden. Zij is wel is waar niet bij het traktaat voorgeschreven, maar keizer Alexander I heeft haar beloofd. Zelfs is zij uitgevaardigd geworden, en van dat oogenblik af werd zij verpligtend, en moet men haar beschouwen als de konstitutie, die de ontwerpers van het traktaat van Weenen op het oog hadden.

Eindelijk wijst lord Russell nog eens op het ernstige van den tegenwoordigen toestand en op de verantwoordelijkheid van Rusland. De drie mogendheden hebben de noodzakelijkheid doen uitkomen, om een einde te maken aan den betreurenswaardigen staat van zaken, die vol gevaren is voor Europa. Zij hebben tevens de middelen aangewezen, die naar haar oordeel behoorden gebezigd te worden om tot het gewenschte doel te geraken, zij hebben hare medewerking aangeboden, ten einde dit doel des te zekerder te bereiken. Stelt Rusland nu niet al het mogelijke in het werk, om de gematigde en verzoenende oogmerken der drie mogendheden te bevorderen; gaat het niet den weg op, dien de vriendschappelijke raad heeft aangewezen, dan is het verantwoordelijk voor de ernstige gevolgen, die de voortzetting der onlusten in Polen kan na zich slepen.

— The Manchester Guardian zegt, dat de atlantische telegraaf-maatschappij een aanvang zal maken, om hare grootsche onderneming ten einde te brengen. Voldoend kapitaal is reeds bijeen gebragt. De kabel zal door de heeren Glass, Elliot en Co. worden vervaardigd. Deze zal in 1864 moeten worden afgeleverd, en, bij gebreke van dien zal deze firma in zware boeten vervallen. De kabel zal tot de uitmuntendste soorten behooren, zoodat minstens acht woorden per minuut naar New-York zullen kunnen worden geseind. Hij zal van buiten met russische hennep worden omwoeld.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 15 Sept. Van de maatregelen, die tot oplossing van het vraagstuk der hongaarsche konstitutie genomen zullen worden, is nog niets met zekerheid bekend. Alleen weet men, dat de aangelegenheden van dat land, en wel op het persoonlijk verlangen des Keizers, tot die behooren, welke het eerst aan de orde van den dag zijn gesteld. Het voorstel om een hongaarschen landdag, uitsluitend tot overweging van maatregelen ter bestrijding van den door misgewas ontstanen nood, bijeen te roepen, moet bepaald verworpen zijn, en daar anderzijds stellig verzekerd wordt, dat de Februarij-konstitutie geenerlei wijziging ondergaan zal, valt het bezwaarlijk te begrijpen, op welken grondslag de oplossing van het vraagstuk beproefd zou worden.

BERLIJN, 16 Sept. Heden middag heeft weder een ministerraad plaats gehad. Van hetgeen daarin besproken werd, is tot dusverre niets uitgelekt.

— De beweging, welke de verkiezingen veroorzaken, neemt van dag tot dag toe. De liberale partij doet alle

[illegible], om in alle kringen de belangstelling in deze gewigtige aangelegenheid levendig te houden.

— De *Kladderadatsch* heeft eergisteren eene eerste waarschuwing ontvangen.

— Men schrijft uit Frankfort, dat Oostenrijk op bepaalde wijze aan de groote mogendheden heeft te kennen gegeven, dat het bondsbesluit, omtrent Denemarken genomen, zal ten uitvoer gelegd worden. Oostenrijk zou door de tegenwerpingen der mogendheden van zijn besluit niet afgebragt zijn, en verklaren, dat, zoo Denemarken wenscht dit besluit niet ten uitvoer gebragt te zien, het aan dit rijk stond koncessiën te doen en niet aan Oostenrijk. De deensche diplomaten maakten groot alarm bij de andere mogendheden. Aanhoudend wordt er met Pruissen onderhandeld over de kwestie van uitvoering, daar de noordelijke Staten van den Bond een weinig terughoudend in deze zaak geworden waren. Ook nu, dat Oostenrijk zijne medewerking bij de uitvoering beloofd heeft, schijnt Pruissen insgelijks achteruit te krabben.

— Men schrijft uit het palatinaat Kalisch, dat de Russen bij het doen van transporten van Kalisch naar Warschau omwegen maken en over pruissisch grondgebied trekken, uit vrees voor de talrijke poolsche benden. Op den 8 September was weder een transport van 48 personen door Posen gevoerd.

— In een poolsch blad leest men van grootvorst Konstantijn het volgende: „Toen de krijgsraad hem het vonnis van Zeglinski voorlegde, tot zes jaar verbanning naar Siberië veroordeeld, deze er eerst eenige straffen aan toevoegde, maar toen het vonnis doorhaalde en er onder schreef: „fuzilleeren."

— In weerwil van de tamelijk stellige bewering van de *Nordd. Allg. Ztg.*, dat van den kant der regering geen stukken openbaar zullen worden gemaakt in betrekking tot de duitsche kwestie, zegt een korrespondent, met zekerheid te weten, dat zoodanig stuk reeds in de pen is. Of dit nu zou verschijnen in den vorm van een geheel nieuw ontwerp, of wel, dat men tegenvoorstellen zal maken op sommige besluiten van het vorstenkongres, dit is voorshands nog niet bekend, evenmin als de tijd, waarin zoodanig stuk publiek zal worden gemaakt. Men houdt het echter voor waarschijnlijk, dat dit nog zou plaats hebben vóór den afloop der verkiezingen.

— Uit Warschau wordt aan de *Gen. Corr.* gemeld, dat generaal Berg vast heeft besloten, het oude, strenge policie-systeem, dat onder Keizer Nikolaas heerschte, geheel te herstellen. Voor elken politieken moord, die voortaan te Warschau mogt plaats vinden, zal hij van deze stad eene som van 45,000 roebels eischen. Voortdurend komen er nieuwe troepen aan, en dezer dagen nog eene divizie van 13,000 man uit Volhynië.

Ook meldt men dat de onderdrukking daar dagelijks toeneemt. Onophoudelijk hebben huiszoekingen plaats, en worden burgers uit hunne woningen gesleept. Men maakt van de huizen der veroordeelden of verdachten kazernen. Thans is eene nieuwe belasting uitgeschreven voor de uitbreiding der policie, zoo dat de verdrukte burger nog een extra bijdrage moeten geven aan zijne onderdrukkers. De som welke voor die uitbreiding wordt gevorderd, bedraagt niet minder dan 285,723 roebels.

— De half officieele *Hannov. Zeit.* bespreekt op zeer scherpen toon de houding der pruissische bladen ten aanzien der duitsche kwestie. Het blad zegt o. a. „Wanneer men te Berlijn hoort roepen: wij willen ons niet laten majorizeeren, moet Duitschland eenstemmig antwoorde: wij willen ons niet laten terrorizeeren. De bewering dat men bescheidenheid ten aanzien van Pruissen moet bezigen, wil niets anders zeggen dan in waarheid de feiten loochenen. Of verstaat men onder bescheidenheid jegens Pruissen dat het magtige Duitschland in het stof gebogen om dekreten te Berlijn zal smeeken."

ITALIE.

TURIJN, 15 Sept. Als een bewijs welk een ontzag en eerbied het piemonteesch bestuur heeft, meldt men, dat in weerwil van de verklaring van den grootzegelbewaarder, dat de seminariën, door krijgsvolk in bezit genomen, moeten ontruimd worden, deze toch voortdurend tot kazernen worden ingerigt, zoo als te Reggio, Rossano, Girgenti en elders. Hierbij moet men wel in het oog houden, dat geen der sardinische wetten, ook zelfs niet in de verte, eene dergelijke gewelddadige onteigening goedkeurt, en Rossano even als Reggio, sedert de verbanning des bisschops maar één kollegie bezat.

Hierbij komt nog, dat de professoren, die uit die kollegies of seminariën verjaagd zijn, terstond vervolgd worden, wanneer zij elders hun kursus voortzetten, onder voorwendsel van tot het geven van onderwijs op eene andere plaats dan in het seminarie niet bevoegd te zijn. In eene statistiek wordt aangegeven, dat er voor het geheele Koningrijk Napels slechts 18 studenten in de theologie ingeschreven waren. Overigens weet men, dat in de reglementen der universiteiten de professoren der theologie niet aan de goedkeuring of approbatie van het goevernement onderworpen zijn, zooals de leeraars aan andere fakulteiten. Hunne aanstelling kregen zij van de geestelijke overheid. Een tweede bewijs van de willekeur en regtsverkrachting, zegt hetzelfde blad, van het goevernement en bijzonder van den onder-prefekt van Rossano.

— Een persoon, die Garibaldi te Caprera bezocht, geeft van zijn toestand de volgende beschrijving. Generaal Garibaldi, wat de dagbladen er ook van zeggen, heeft zijne krukken nog niet weg kunnen werpen, en gevoelt nog bij tusschenpoozen de hevigste smart aan den voet.

— Sedert eenige dagen was het gerucht verspreid, dat de Koning ziek was. Dat is onjuist. Vóór ongeveer eene maand vertoonde zich bij hem een zeer ligt voorteeken van een aanval van beroerte, en men hield dit zorvuldig geheim. Hij is zwaarlijvig, heeft een korten hals en is 45 jaar oud. Sedert eenige weken ondergaat de Koning geregeld om de drie dagen een aderlating, daar de bloedmassa zich bijzonder snel in hem vernieuwt. Viktor Emmanuel is hierdoor echter geenzins verhinderd om te Somma de artillerie, te Milaan de infanterie en kavallerie en te Spezzia de vloot te inspekteeren.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		17 SEPT.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	3½ pCt.	91		
Nederl. Bank	4 „	180		
Nederl., Werkel. Schuld	2½ „	64¼	64⁵⁄₁₆	64⁵⁄₁₆
Dito Dito	3 „	76¹⁵⁄₁₆	77	
Dito Dito	4 „	100¼	100⅜	100¼
Oost-Indische Leening	4 „			
Amortisatie-Syndikaat	3½ „	94		
Handelmaats. op rescontre	„	141⅞	142	142
Dito à kontant	4½ „	141⅝		
Dito Leening 1858	4 „			
Aand. Holl. Spoorweg.		112⅜		
Leening idem	4½ „			
Rijn idem	4½ „			
Dito 2de Leening	4½ „			
België, Cert. Adm. Belg. Bk.	2½ „			
Dito bij *Rothschild*	2½ „	57⅛		
Frankrijk, Certifikaten	3 „			
Spanje, Obligatiën	2¼ „	48½	48⁹⁄₁₆	
Dito	3 „	54¾		
Dito Binnenlandsch	3 „	51⅝	51¾	51¹¹⁄₁₆
Amortisable-Schuld,		37¼		
Bewijzen Coupons.		14¾	14¹³⁄₁₆	
Portugal, Obligatiën	3 „	48½		
Dito 1856/1862	3 „	48⁷⁄₁₆	48⅝	
Dito Uitgestelde.				
Rusland, Obl. bij *Hope* & C°.	5 „	102¼	102½	102½
Dito dito 1828/29	5 „	101¾	101⅞	
Certif. dito 1831/33	5 „	86¾		
Dito dito 1840	4 „			
Dito Orig. 2e [illegible]				
Dito dito £ 5	4 „			
Dito 5de Serie	5 „	84⅜		
Dito 1855, 6de Serie	5 „	91		
Dito Adm. te Hamburg	5 „			
Dito te Londen	5 „	84¾		
Dito dito	4½ „	89¾		
Dito dito	3 „	57½	57⁹⁄₁₆	
Dito bij *Hope* 1860	4½ „	91	91½	91½
Dito Leening 1862	5 „	90½	90⁹⁄₁₆	
Inschrijv. in Assign.	6 „			
Certifikaten van dito	6 „			
Spoorweg-Aktiën	5 „	199¾	200	199¾
Hypotheek	4½ „			
Polen, Aandeelen 1835 fl. 500		159½	159¾	
Obligatiën	4 pCt.			
Pruissen, Obligatiën	4½ „			
Dito 1859	5 „			
Aandeelen 1854	3½ „			
Oostenrijk, Obl. bij *Goll* & C°.	5 „			
Dito dito	4 „	52¾		
Dito Metalliek	5 „	64⅞	65⅛	65¹⁄₁₆
Dito dito	2½ „	33³⁄₁₆	33¼	33³⁄₁₆
Dito Rente Amst.	5 „	86½	86⅝	86⅝
Dito Nationale 1854	5 „	69¹⁵⁄₁₆	70⅛	70⅛
Weener Bank-Aktiën	3 f	839		
Dito Aand. fl. 250, 1839	„	424		
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.	255½		
Fr. Oost. Spw. Obl. bij *Hope*	f	125½	125¾	125½
Beijeren, Spoorw. Aandeelen.				
Denemarken, Oblig. te Londen	4 „			
Braz. Geldl. 1824 van £ 100	5 „	99⅞	100	
Dito 1839 „ £ 100	5 „			
Dito 1843 „ £ 100	5 „			
Dito 1852/1860	4½ „			
Peru, Geldleening 1854	4½ „			
Dito Fransche	4½ f.			
Ecuador, Oblig. 1855	1 „	15¾		
Venezuela, Obligatien	2 „	24¹⁵⁄₁₆	25	25
Dito	1 „	12⅞	12¹⁵⁄₁₆	
Grenada, Obligatien	4¾ „			
dito Gestempelde.		16⁵⁄₁₆	16⁷⁄₁₆	16⅜
Dito	2 „	31¼	31⅜	31⅜
Dito Uitgestelde	1⅛ „	9¹⁵⁄₁₆		
dito Gestempelde	1 „			
Mexiko, Obligatien	3 „	42⅞	43⁷⁄₁₆	43⁷⁄₁₆
Nrd-Amer. Pl. *Hope* & C°. Lr. A.	f	82		
Dito dito	„ B. „			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Illinois Spoorweg-Aandeelen.		82	82⅝	82¼
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 „	81	81¼	81¼
Galvest. Spoorweg Oblig.	8 „	30½		
Louisiana [illegible]	6 „			
Griekenland, Obl. geldl. 1825	5 „	36¹¹⁄₁₆	36¹⁵⁄₁₆	36¹⁵⁄₁₆

Loten 1861 536, 4 pCt. Holl. Spoor —, Rijnshares 264, Cent oblig. 128½, 30½, 30¼, Port. 1863 48⁷⁄₁₆, ⅛, 4 pCt. Russ. Spoor —, Poolsche Spoorweg-Oblig. 71¾, Galveston Aandeelen 29¾, 30¼, Italie 68¼, ⅜, ¼, Cert. bij L. en B. 69⅝, Spoor —, Kanaal Noordzee —, 5 pc. Vereenigde Staten 72⅝, ½, ⅛, 6 pc. id. 78¾, ¹⁵⁄₁₆, ⅞, 1882 75⅝, ¹¹⁄₁₆, Turken 50¹¹⁄₁₆, ¹³⁄₁₆, Cert. 142¼, ½, Loten 1858 144, ½, Hekla 97, Gekonfed. 38, 39, Hand. N. 114, Ind. B 100⅝, New Mexiko 14, 15¼, Landw. 9¾, 11, Coup. 5⁷⁄₁₆, ½, 6 pc. Venez. 54⁷⁄₁₆.

Binnenlandsche fondsen tot nagenoeg vorige prijzen, alleen de obligatiën Centraal Spoorweg waren met vernieuwde kooplust tot goed verhoogde prijzen te plaatsen. Van Buitenlandsche waren Oostenrijksche en Mexikaansche aanvankelijk flaauw, doch hebben zich later weder eenigzins hersteld. Amerika aangeboden. Overige soorten onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 18 September tot 2½ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc 64⁵⁄₁₆, Aand. Handel-Maatsch. 142¾, Spanje, Binnenl. 3 pc. —, Rusl., Oblig. bij Hope en C°. 5 pc. 102½, Cert. 1855, 6de serie 5 pc. 91¼, Oostenrijk, Met. 5 pc. 65¼, dito 2½ pc. 33⁵⁄₁₆, dito Rente Amst 5 pc. —, dito Nationale 1854 5 pc. 70³⁄₁₆.

Wisselkoers.

2 m. Parijs	f 55¾	2/m. Livorno	f 45
Zigt „	„ 56¼	2/m. Napels	„ 45
2/m. Bordeaux	„ 55½	3/m. Petersburg	„ 180
½/m. „	„ 55⅞	6/w. Weenen	„ 103
3/m. Madrid	„ 240	„ Augsburg	„ 99
„ Cadix	„ 240	„ Frankfort	„ 99⅝
„ Sevilië	„ 237	2/m. Hamburg	„ 34¹⁵⁄₁₆
„ Bilbao	„ 237	Zigt „	„ 35¼
„ Lissabon	„ 41¾	2/m. Londen	„ 11.75
„ Porto	„ 41¼	Zigt „	„ 11.83¾
2/m. Genua	„ 45⅞	Rotterdam	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Sept. België 2½ pc. 61.25p, 4½ pc. 100.—p, Metal. 68.35p, Nation. 73.50; Spanje 2 pc. 48.— p, 3 pc. 51,10p.

PARIJS, 17 Sept. 3 pc. Rente (open) 68.05, (slot) 68.25 4½ pc. id. 95.95, 3 pc. Spanje —, 2 pc. id. —, Fr.-Oost. Spoorw. 423, Credit mobilier 1206, 5 pc. Ital. leening 74.20, Russ. Spoorweg 423, Romeinsche Leening 78¾.

LONDEN, 17 Sept. Consols 93⅝; 1 pc. Ecuador —, 5 pc. Grieken 1824/25 38⅝, Coupons 19, 3 pc. Mexiko 44⅝, N. Grenada (of afgest.) 16¾ 2 pc. 32, uitgest. 10¼, Landwarr. —, 3 pc. Port. 1853 —, id. 1862 49½, 4½ pc. Russen 1860 —, 5 pc. id. 1859 —, 5 pc. id. 1862 93⅞; 3 pc. Spanje 54¾, 2 pc. id. 48¾; Amortis. 37¾, Coupons 14⅞, 6 pc. gekons. Turken 56⅝, 2 pc. Venez. 25⅞, 6 pc. id. 1862 59¾, 1 pc. id. —, 2½ pc. Holland 64¾; 4 pc. id. 102½ 5 pc. Vereen. Staten 69, 6 pc. id. 75, 7 pc. Illinois C. B 77, id. Shares 37.

WEENEN, 17 Sept. 5 pc. Metaliek 77.10; Dito Nationale 83.10; Bank-Aktiën 796, Oost-Aand. 1860 —.—, Credit Anstalt 192, Oost.-Fr. Spoorweg 186; Nieuwe Lombard. 248.

BERLIJN, 17 Sept. 5 pc. Metal. 69¾, Dito Nation. 74⅞, Stiegl. 5de serie 89½; Dito 6de id. 96⅜; 5 pc. Russen 1862 91½, 3 pc. Nieuwe dito 58⅜, 4½ pc. Pruissen 101½.

HAMBURG, 17 Sept. 3 pc. Mexiko 42⅛, 3 pc. Rusland 55½, 3 pc. Spanje 48½, 2 pc. id. 46, Vereinsb. 104⅜, Noord-Duits. bank 107½.

FRANKFORT, 17 Sept. 5 pc. Metall. 66½, Nation. 72⅝, Oost-Aand. 1860 —, 3 pc. Spanje 52, 2 pc. id. 48½.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS, LOSBARE OBLIGATIEN EN SPECIEN.

Met. fl. 25 Conv. Munt	f 25.45 à —	f 25.45 à —	f 25.45 à —
Nat. d°. in Zilver	„ 28.25 „ —	„ 28.20 „ —	„ 28.25 „ —

Fransche	f 55⅝ à —	d°. Buitenl.	f — à —
Belgische	„ 55¾ „ —	Amerika in D.	„ —.— „ —
Div. in £	„ 11,75 „ —	Hamb. Russ.	„ 36 „ —
Eng. Russen	„ 11,80 „ —	Russ. in Z. R.	„ 36⁹⁄₁₆ „ —
Pruissische	„ 34⅝ „ —	Polen	„ — „ —
Spaansche	„ —.— „ —	„ „ Fl.	„ — „ —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,75	à 9,85
Oude Gerande Dukaten	„ 5,55	„ 5,65
Wigtige Souvereinen	„ 11,75	„ 11,85
„ Pistolen	„ 9,55	„ 9,65
Stukken van 20 Franks	„ 9,30	„ 9,40

Baren Goud en Speciën à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 10 à 11 pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	f 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Franks	„ 2,33	„ 2,36
Brabandsche Kroonen	„ 2,65	„ 2,70
Fransche	„ 2,70	„ 2,75
Pruissische Daalders	„ 1,73	„ 1,77
Zilver 1000 à 980	„ —,—	„ —,—
„ 900 „ 700	f 104,20	à 105,—

PRUISSISCHE AANDEELEN VAN 1855 à Thl. 100. — *Negende Uitloting van 20 Seriën, welke heeft plaats gehad op 15 September* 1863.

Serie 74, 96, 136, 148, 299, 312, 371, 398, 516, 528, 556, 589, 742, 746, 804, 805, 1089, 1095, 1406, 1456.

De trekking der prijzen heeft plaats 15 en 16 Januarij 1864.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 18 Sept.

Tarwe: 131 ? wb; Poolsche *f* 292.

Rogge: 123 ? Pruissische *f* 192; op levering in Okt. *f* 170; Maart *f* 173.

ROTTERDAM, 17 Sept. Rogge: 149 ? ? Dantziger *f* 185

SCHIEDAM, 17 Sept. Gerst verkocht: 131/2 ? Koersche *f* 180 ? 162/2 ? dito *f* 180 kont. — Moutwijn *f* 11 —; Jenever *f* 16.50; Amst. Proef *f* 47.75 per Ned. vat zonder fust zonder de belasting. Spoeling *f* 0 80 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 17 Sept. Gazacq, Agatha, Praga rog.

HELVOET, 17 Sept. Ferreira, Eurico, Taganrog.

BATAVIA, 14 Aug. V. d. Waal, Eensgezindheid, Amst. De Winter, Staatsraad van Ewijck, id. - Portengen, Nicolaas Witsen, id. - Abrahamsz, Willemina en Clara, id. - V. Halten, Pauline Constance Eleonora, id. - V. d. Woude, Mercator, id. - Bouwmeester, Nederland en Oranje, id - Zetteler, Willem Kroonprins der Nederlanden, id. - Rusman, Cortgene, id. - Lucke, Jannetje, id. - Withof, Gebr. Houtman, id.

UITGEZEILD:

TEXEL, 18 Sept. King, Fox, Yarmouth.

HELVOET, 17 Sept. Gironde, (st.), Petersburg.

BRIELLE, 17 Sept. Prins van Oranje, (st.), Duinkerken

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 September, in lading naar:

Keulen. J. L Wilson, Coln N° 20

Dusseldorp en Duisburg. A Brinkman, Niederrhein N° 8.

Emmerik, Wesel, Dusseldorp en Keulen. Fanny, S.

Mannheim. W. Bouwmeester, Car. line.

Maintz. C. Becker, Maintz N° 1.

Wezel. F. Beijer, Wilhelmina.

Maastricht, Luik en Aken. E. van IJwaarden, Schip Amsterdam.

Mannheim en Ludwigsh. L. J. van der Pluim, Henri & Julie.

Urdingen. L. Penning, Willem III.

Frankfort en Bieberich. J. Wilmsen, Frankfort N° 15.

AMSTERDAM, 16 September, vertrokken naar:

Keulen. W. Vogel, Coln N°. 14.

Mannheim. J. J. Bijndorp, Rijnstroom.

Rijnhoogte ARNHEM, 17 Sept. 1 el 4 p. 1 duim.
KEULEN, 17 7 vt. 8

Advertentiën.

(2309) Tot innige, hijner Echtgenoote en Kinderen, diepste droefheid overleed, na eene kortstondige ziekte, doch voorzien van de Genademiddelen onzer Moeder de H. Kerk, mijn jongste Zoon JOHANNES MECHTILDIS TEUNISSEN, in den ouderdom van bijna 33 jaren.

J. H. TEUNISSEN.

DOESBORGH, 11 September 1863.

(2308) Heden overleed, tot onze innige droefheid, ten gevolge eener langdurige en slepende ziekte, in den ouderdom van 70 jaren en 7 maanden, onze waarde Vader, de Heer GERARDUS ALOYSIUS DE BRUYN.

OVERLANGEL, S. P. C. A. DE BRUYN.
gemeente HEUPEN, A. C. R. I. DE BRUYN.
den 12 September 1863.

(2311) Heden overleed, tijdig voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, mijn geliefde Echtgenoot PAULUS VERNIMMEN, in den ouderdom van ruim 78 jaren, waarvan ik ruim 50 jaren met hem in den genoegelijksten echt was vereenigd.

UTRECHT, A. VERNIMMEN,
15 September 1863. geb. VAN DEN KIEBOOM.

Eenige kennisgeving.

(2319) Voor de vele bewijzen van deelneming bij onze 25-jarige Echtvereeniging, betuigen wij bij deze onzen hartelijksten dank.

VELP bij ARNHEM, J. J. STAAL.
16 September 1863. W. STAAL,
geb. TER STEEG

Wordt gevraagd

tot **assistentie in de Huishouding**, bij eene deftige Familie, eene fatsoenlijke **JUFVROUW** van de R. K. Godsdienst, tusschen de 30 en 40 jaren oud, goed kunnende Naaijen en met de Wasch omgaan. Adres met *franco* brieven onder Letter M. M. bij den Boekhandelaar N. J. VERHOEFF, te Rotterdam. (2309)

(2313) In de Negotiatie ten laste van de R. K. Kerk te *Doetinchem*, zijn **UITGELOOT** de **Aandeelen** N°. **16** en **97**, waarvan de uitbetaling zal geschieden tegen overgift van genoemde Aandeelen met derzelver onvervallen Coupons op 1° October e. k. bij den Heer Notaris NASS te Arnhem en den WelEerw. Heer Pastoor te Doetinchem.

PENSIONNAAT S^T LOUIS

TE ROERMOND,

ONDER DE BESCHERMING VAN Z. D. H. MONSEIGNEUR

J. A. PAREDIS,

Bestuurd door de Broeders van de Onbevlekte Ontvangenis van Maria.

De wederkomst der Leerlingen is bepaald op den 25 September. Het Kost- en Leergeld bedraagt *f* 150 's jaars. Voor verdere inlichtingen vervoege men zich bij den Overste van het Instituut. (2312)

LA SAINTE-FAMILLE,

INSTITUTION POUR DEMOISELLES,

dirigée par les Dames **VAN BIERVLIET,**

Rue Ducale, 55, (ancien hôtel Martini), à Bruxelles.

Prix de la pension 800 francs. (2315)

(2317) Op *Maandag 28 September* 1863, des voormiddags ten 9 ure

Openbare Verkooping,

om gereed geld, van den netten, welgeconserveerden **INBOEDEL**, waarbij **Goud- en Zilverwerk**, nagelaten door den Wel-Eerwaarden Heer H. J. ZANDERS, in leven rustend Pastoor, vóór of in het Huis, Wijk 1, N° 495, aan de Lange Geer te *Delft*, bestaande hoofdzakelijk in: Kabinet, Secretaire, Bureau, Boekenkast, Eet-, Speel-, Thee- en andere Tafels, Stoelen en Fauteuils, Pendules en Vazen, Ledikanten, Bedden en Matrassen, Tafel- en Bedlinnen, Vloerkleeden en Karpetten, Haarden en Kagchels, Cristal-, Glas-, Aarde-, Koper-, Tin-, Blik- en IJzerwerk en meer; voorts: Gouden Horologiën, Ketting, Munten, enz., Zilveren Lepels en Vorken, Soep-, Salade- en Vischlepels, Inktkoker, Tafelbel, Cristallen Zoutvaatjes, Mosterdpot, Peperbus en Drinkglazen met Zilver en meerder.

Te Zien: Zaturdag 26 September 1863, van 10 tot 3 ure. De verkooping geschiedt ten overstaan van den Notaris Mr B. VAN BERCKEL, ten wiens kantore inlichtingen zijn te bekomen, alsmede in het Venduhuis bij Gebr. VERSCHOOR te Delft. (2317)

(2310) Bij den Boekhandelaar J. M. W. WAANDERS te Zwolle, is verschenen:

VIJFDE EVANGELIE,

OF

EVANGELIE VOLGENS

ERNEST RENAN.

Hoogleeraar te Parijs.

EN VOLGENS

J. H. SCHOLTEN,

Hoogleeraar te Leyden.

Medegedeeld en toegelicht door

O. A. SPITZEN,

vroeger Hoogleeraar te Warmond, thans Pastoor te Heino.

Prijs *f* 1.25.

Deze brochure is gesplitst in drie afdeelingen. In de eerste geeft de schrijver, tamelijk uitvoerig, den inhoud van Renan's »Leven van Jesus" in de tweede toont hij, dat hetzelfde Evangelie, in de hoofdzaak, aan de hoogeschool van Leyden wordt verkondigd; de derde bevat de kritiek en wederlegging van dit »vijfde Evangelie", gelijk het door Renan zelven wordt genoemd.

BOEKHANDEL C. L. VAN LANGENHUYSEN.

ALGEMEENE KUNSTWOORDENTOLK,

bevattende de Vertaling en Verklaring van alle vreemde woorden en zegswijzen, die in geschriften van allerlei aard, in de taal der samenleving, in handel, bedrijf, enz. voorkomen, met aanduiding van de uitspraak en den klemtoon dier woorden en naauwkeurige opgave hunner afstamming, en vorming, door J. KRAMERS Jz. Derde aanmerkelijk verbeterde en vermeerderde druk. *f* 10.80

BEKNOPT AARDRIJKSKUNDIG WOORDENBOEK DER NEDERLANDEN,

door A. J. VAN DER AA, Lid der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde, onder medewerking van eenige Vaderlandsche Geleerden. In linnen band *f* 7.—

NATUUR- EN STAATHUISHOUDKUNDIGE ATLAS VOOR NEDERLAND,

in 5 afdeelingen, ieder van 3 kaarten met ophelderenden tekst, door J. KUYPER . . . . *f* 13.50

HISTORISCH EN GEOGRAPHISCH WOORDENBOEK,

INHOUDENDE:

1. DE GEWIJDE EN ONGEWIJDE GESCHIEDENIS:

Al het wetenswaardige uit de geschiedenis van alle volken sedert de schepping der wereld tot op den tegenwoordigen tijd. Groote gebeurtenissen: oorlogen, veldslagen, vredes-traktaten, congressen, conciliën, uitvindingen, ontdekkingen, kortom al wat regtstreeks of zijdelings behoort tot de Oude, Middeleeuwsche en Nieuwe Geschiedenis, vergezeld van de juiste chronologische opgaven.

2. DE ALGEMEENE BIOGRAPHIE:

Levensschetsen van alle historische personen uit alle landen en alle eeuwen; Genealogie van alle vorstelijke en aanzienlijke geslachten; keizers, koningen, prinsen en vorstinnen, kerkvaders, pausen, bisschoppen, geloofshelden, martelaars, kerkhervormers, godgeleerden en wijsgeeren, dichters, schilders, schrijvers, geleerden en allen die zich eenen naam hebben gemaakt op het gebied van Wetenschap of Kunst, met vermelding van al wat zij merkwaardigs verrigt of opgeleverd hebben.

3. DE MYTHOLOGIE:

De godheden, de helden en de fabelachtige personen en voorvallen bij alle volken, met ophelderingen en verklaringen aangaande de voornaamste mythen en fabelachtige overleveringen; benevens de geloofsleer, de feesten, spelen, openbare plegtigheden en mysteriën van het oude en hedendaagsche Heidendom over de geheele aarde.

4. DE OUDE EN NIEUWE AARDRIJKSKUNDE:

Alle landen van den aardbol, hunne natuurlijke gesteldheid, hunne voortbrengselen, hunne belangrijkheid voor Koophandel en Nijverheid, hunne staatkundige toestand en indeeling, staatsregeling, hunne grenzen, steden, dorpen, rivieren, kanalen, meren en spoorwegen, bevolking en statistiek, en bij iedere plaats al het merkwaardige dat er te vinden was of is, al de beroemde personen die er geboren of gestorven zijn of gewoond hebben, al de merkwaardige gebeurtenissen die er hebben plaats gegrepen, benevens de verschillende namen waaronder iedere plaats in de geschiedenis voorkomt en de statistiek naar de jongste tellingen.

Het geheele werk zal kompleet zijn in 38 boogsgewijze 46 afleveringen, elk van 48 bladzijden à 60 Cents de aflevering. Vijf afleveringen zijn reeds verschenen.

HANDELSLEER,

of Praktische Theorie van den Koophandel in al zijne vertakkingen . . . . *f* 6.50

DE KOOPMAN,

volledig Studie-, Hulp- en Handboek voor iedereen die zich beweegt op het gebied van Koophandel, Fabriekwezen of Nijverheid. Aanzienlijk vermeerderde en grondig omgewerkte Tweede Druk . . . . . *f* 6.50

DE CORRESPONDENT

of volledig Handboek om briefwisseling te voeren naar den hedendaagschen stijl. Een vraagbaak en gids voor Kooplieden, Fabriekanten, Winkeliers, Neringdoenden, Kleinhandelaars, Werkbazen, enz., zoo mede voor Particulieren van elken leeftijd en stand. In linnen band *f* 3.25

(2318) Bij G. B. VAN GOOR te *Gouda*, komt van de pers en is in alle Boekwinkels *ter inzage* voorhanden de 1° & 2° Aflev. van een

GIDS VOOR ALLEN.

R. P. RIJNHART, Algemeen Woordenboek van het Praktische Leven

IN DE STAD EN OP HET LAND

behelzende: de kundigheden van algemeen nut en dagelijksche toepassing, met alle noodige inlichtingen, in zake van:

godsdienstplichten; — onderwijs; — voorwaarden van toelating tot de voornaamste inrichtingen van onderwijs en tot de openbare bedieningen; — teeken-, schilder-, toon-, zang-, borduurkunst, enz.; — levenswijsheid; — verschillende beroepen en bedrijven; — staats-, burgerlijk en handelsrecht — rechtspleging, — wetten; — besluiten; — belastingen, — octrooyen; — telegraphie; — werkplaatsen; — banken van leening, enz. — plaatsing van fondsen, aankoop en verkoop van allerlei papier, beurszaken; — banken; — assurantiën; — genootschappen van voorzorg en onderling hulpbetoon, spaarkassen, enz.; — prijs en hoedanigheid der koopwaren; — munten, maten en gewichten; — meting en wegingen — huishoudelijke — voedingsstoffen; burgerkeuken, huisgebakken; — provisiekamer, kelder; — conserven, wijnen en likeuren; — bediening van de tafel en huishouding; — geneeskunst en gezondheidsleer; — zorgen aan de kinderen te besteden, — hulpbetoon aan zieken en gekwetsten; geneeskrachtige planten en kruiden; — zeebaden, minerale wateren; — veeartsenijkunst; — huisdieren, — kleeding, — huisraad, huishouden en huishoudelijk boekhouden; — bouwwerken; — jagt, visscherij, gymnastiek, dansen, schermen, zwemmen, paardrijden; — spelen van behendigheid, van berekening, kansspelen, enz.

Kompleet in 17 à 19 Afleveringen. — Prijs per Aflevering 90 Cents.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.